

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Nic o Nas Bez Nas

wzmocnienie mechanizmów konsultacji społecznych w gminie Turawa

Dom Współpracy Polsko-Niemieckiej
www.haus.pl

Osoby biorące udział w pracach nad powstaniem Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych
Gminy Turawa na lata 2014- 2024

Moderatorzy, opieka merytoryczna, redakcja dokumentu:

Dr inż. Marzena Szewczuk- Stępień

Dr inż. Łukasz Dymek

Wsparcie organizacyjne i techniczne:

Tomasz Nawara

Katarzyna Witkowska

Michalina Młynek

Członkowie konwentu:

Iwona Bereziuk

Adam Bochenek

Barbara Bosy

Stanisława Brzozowska

Wioletta Dorn

Piotr Dziedzic

Rita Gabryś

Artur Gallus

Karina Grochol

Ernest Grzesik

Bogusława Jędrychowicz

Waldemar Kampa

Brygida Kansy

Bartłomiej Kita

Joachim Klotka

Sławomir Kubicki

Anna Kulesza

Joanna Kurek

Brygida Mach

Mirosław Marciniak

Eryka Matysek

Krzysztof Musiał

Jerzy Musielak

Adam Prochota

Andrzej Skrzypczyk

Maria Syboń

Ewelina Tomechna

Róża Wieczorek

Henryk Zapiór

Maria Zubeil

Opracowanie diagnostyczne:

Dr Joanna Dybowska

Dr Anna Mijal

Spis treści

Słowo wstępne	5
Wprowadzenie	7
Architektura dokumentu	9
Umiejscowienie dokumentu	9
Układ dokumentu	10
Metodyka pracy	11
Konwent strategiczny	12
Wybrane metody i narzędzia	14
Diagnoza	16
Analiza strategiczna	21
Wizja i misja	25
Cele	27
Zadania	29
Wdrażanie strategii	34

Słowo wstępne

Problematyka społeczna stanowi największe wyzwanie stojące przed gminą, a szczególnie gminą. Relacje międzyludzkie mają tu wyjątkowe znaczenie, a problem jednostki, czy rodziny jest problemem, z którym mierzy się cała wspólnota. Dostrzegając rangę i znaczenie problematyki społecznej gmina Turawa już w 2009 r. uchwaliła Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, a rok 2014 jest ostatnim rokiem jej obowiązywania. W związku z powyższym podjęto starania nad przygotowaniem nowego dokumentu strategicznego, co zbiegło się z realizacją projektu „Nic o nas bez nas wzmocnienie mechanizmów konsultacji społecznych w gminie Turawa” realizowanym przez Opolskie Centrum Demokracji Lokalnej Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej i Dom Współpracy Polsko- Niemieckiej. W efekcie wielomiesięcznej pracy społeczności gminy udało się stworzyć przedmiotowy dokument.

Zachęcając do zapoznania się z jego treścią pragniemy podkreślić szczególne zaangażowanie wielu osób, członków Konwentu, bez których dokument nie miałby takiego kształtu. Stanowi to równocześnie dowód na identyfikację mieszkańców z gminą i przykład aktywnego przeciwdziałania negatywnym zjawiskom. Poprawnie zbudowana strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna mieć za cel zmniejszanie skali lub wręcz działanie na rzecz usuwania problemów dolegliwych dla mieszkańców gminy. By znaleźć skuteczne rozwiązania, trzeba dobrze rozpoznać sytuację a potem zaplanować skuteczne działania. Zgodnie z tą myślą została zbudowana przedmiotowa strategia. Stanowi ona swoisty przewodnik po najważniejszych problemach społecznych oraz wskazuje prawdopodobne sposoby ich rozwiązania w gminie.

Mamy świadomość, że gmina Turawa nie posiada nieograniczonych zasobów rzeczowych czy finansowych. Posiada za to wyjątkowy kapitał jakim są ludzie, którzy już wielokrotnie udowodniali, że są w stanie zdziałać wielkie rzeczy. Jeżeli w wyniku prowadzonych prac uda się osiągnąć to co zaplanowano, to będzie można mówić o sukcesie nas wszystkich- mieszkańców gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Wójt Gminy

Wprowadzenie

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to ważny dokument strategiczny dla każdej jednostki samorządu terytorialnego. Stanowi wynik prac podejmowanych na rzecz niezwykle delikatnej tematyki jaką jest problematyka społeczna. Obserwując otaczający nas świat staramy się na bieżąco formułować opinię na jego temat. Do niektórych zjawisk mamy stosunek pozytywny, a względem innych wyrażamy opinię krytyczną. Gdy opinia ta odnosi się do zjawisk mających wpływ na negatywny odbiór przez ludzi mówimy wówczas o problemach społecznych. Do najczęściej identyfikowanych zaliczyć należy bezrobocie, uzależnienia (alkoholizm, narkomania), niepełnosprawność, ubóstwo czy dyskryminację ze względu na płeć lub wiek. Skala problemów identyfikowanych na płaszczyźnie społecznej zmienia się wraz z rozwojem cywilizacyjnym i zjawiskami jakie wraz z nim się pojawiają. Zdarzenia incydentalne stają się istotnym problemem społecznym czego przykładem może być euro sieroctwo, czyli zjawisko pozostawiania dzieci pod opieką rodziny przez rodziców, którzy wyjechali za granice w poszukiwaniu pracy. W związku z powyższym do każdego identyfikowanego problemu społecznego oczekiwane jest znalezienie właściwego rozwiązania, środka zaradczego. Jest to nadrzędne zadanie tego dokumentu i temu powinien służyć, aby wskazać to co jest dla danej społeczności problemem i ustalić wachlarz adekwatnych i realnych działań zaradczych.

Gmina jako podstawowy element struktury samorządowej jest w sposób bezpośredni zaangażowana w rozwiązywanie problemów społecznych. Pomimo często występującej nierównowagi pomiędzy skalą problemów i potrzebnej pomocy, a dostępnymi w gminie instrumentami wsparcia, bezwzględnie oczekiwane jest stosowne przeciwdziałanie. Mając świadomość, że nie wszystkie problemy możliwe są do rozwiązania, potrzeba dokumentu pozwalającego na usystematyzowanie identyfikowanej problematyki oraz wskazanie priorytetów działania. Budowa strategii rozwiązywania problemów społecznych stanowi zatem wyraz dbałości społeczności lokalnej w przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom.

Właścicielem dokumentem jest gmina, niemniej na wójcie i radzie gminy spoczywa odpowiedzialność za realizację strategii. Społeczność gminy pełni szczególną rolę nie tylko autora powstałych tu zapisów, ale również aktywnego uczestnika. Mieszkańcy na każdym etapie mają możliwość zarówno tworzyć szczegółowe zapisy, jak również włączać się w poszczególne zadania.

Architektura dokumentu

Umiejscowienie dokumentu

Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi jedną ze strategii dziedzinowych realizowanych na wielu poziomach planowania strategicznego w jednostkach samorządu terytorialnego. Dla gminy strategia ta znajduje swoje miejsce jako operacjonalizacja strategii rozwoju w obszarze problematyki społecznej. Należy przez to rozumieć, że zapisy zawarte w tym dokumencie nie tylko są spójne i zbieżne z zapisami strategii rozwoju gminy, ale zawierają szereg szczegółowych odniesień, których tamten ze względu na stopień uogólnienia już nie zawiera. Zachowując przyjęty dotychczas sposób postępowania przyjęto, że strategia odnosić się będzie do tych samych obszarów problemowych jak miało to miejsce w dokumencie na lata 2009-2014:

- edukacja publiczna,
- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna, polityka prorodzinna, jakość zamieszkiwania.

Dokument tego typu znajduje stosowne umocowanie w regulacjach prawnych. Ustawodawca nakłada na władze gminy obowiązki związane z realizacją polityki przeciwdziałania negatywnym zjawiskom oraz działania zaradcze prowadzone w warstwie społecznej. Wytyczne i regulacje w tym zakresie znajdują się m.in. w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Oprócz zapisów ustawowych nakładających na gminę konieczność skutecznego przeciwdziałania różnym problemom społecznym, dokument musi być spójny z dokumentacją strategiczną regionu, kraju i wspólnoty. Głównym dokumentem strategicznym regionu jest Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020r., w tym zakresie wszelkie zapisy i przyjęte działania są spójne i komplementarne. Podobnie jest w przypadku aktualizowanej Strategii Rozwoju Gminy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, jak to już wspomniano powyżej, stanowi uszczegółowienie tematyczne wskazywanych tam zagadnień, z uwzględnieniem specyfiki lokalnej. Można w tym zakresie wskazać obowiązujące dokumenty strategiczne, z którymi strategia jest zsynchronizowana:

Obszar ochrony zdrowia

- Strategia ochrony zdrowia dla województwa opolskiego na lata 2014-2020,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 - 2015,
- Program Wieloletni na lata 2011 - 2020 "Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej",

- Narodowy Program Ochrony Antybiotyków na lata 2011 - 2015,
- Narodowy Program Leczenia Chorych na Hemofilię i Pokrewne Skazy Krwotoczne na lata 2012 - 2018,
- Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych na lata 2006 - 2015,
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 - 2015,
- Narodowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV 2012 - 2016,
- Narodowy Program Wyrównywania Dostępności do Profilaktyki i Leczenia Chorób Układu Sercowo- Naczyniowego na lata 2013-2016 POLKARD,

Obszar Edukacji

- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego,
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki,
- Perspektywa uczenia się przez całe życie (dodatkowy dokument strategiczny wynikający ze zobowiązań międzynarodowych).

Pomoc społeczna, polityka prorodzinna jakoś zamieszkiwania

- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji,
- Rządowym Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 – 2020,
- Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 r.,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Opolskiego na lata 2001-2015,
- Zaktualizowanej „Wojewódzka Strategia w Zakresie Polityki Społecznej na lata 2002-2015,

Całość dokumentacji strategicznej prowadzonej na terenie gminy, powiatu, regionu i kraju prowadzić ma do wspierania realizacji Programu Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Jest to najważniejszy dokument strategiczny dla całej Wspólnoty zawierający szereg istotnych działań rozwojowych pozwalających na wyrównywanie poziomu jakości życia w Europie.

Układ dokumentu

Dokument w obszarze merytorycznym składa się z trzech części: analitycznej, postulatywnej oraz wykonawczej. Zagadnienia merytoryczne poprzedzone są wprowadzeniem w tematykę problematyki dokumentu strategicznego. Prezentowane jest uzasadnienie powstania strategii w kontekście wymagań stawianych przez ustawodawcę nakładającego na gminę obowiązki związane z realizacją szeregu zadań w zakresie polityki społecznej, ochrony zdrowia i edukacji. Umieszczenie strategii pomaga identyfikować również miejsce w kontekście obowiązujących dokumentów strategicznych poziomu gminy jak również regionu i kraju. Pozwala to na identyfikację zależności i spójności jaka musi zachodzić w obszarze całej dokumentacji strategicznej. Omówione zostały także niektóre z przyjętych rozwiązań metodologicznych wyjaśniających proces tworzenia dokumentu oraz objaśnienia do niektórych narzędzi wykorzystanych do jej budowy.

Część analityczna stanowi bezpośrednie nawiązanie do informacji diagnostycznej powstałej na potrzeby programowania strategicznego w gminie w dokumencie „Raport o Sytuacji Społeczno-Gospodarczej Gminy Turawa” z 2014 r. Zebrane i wykorzystane zostały informacje kluczowe z punktu widzenia samej społeczności jak również otoczenia, które wpływa na kształt potencjalnych szans i zagrożeń. W ten sposób powstaje analiza SWOT, czyli analiza silnych i słabych stron, szans i zagrożeń. Na tej podstawie powstaje podejście pozwalające na ustalenie właściwego dla społeczności sposobu postępowania, a efekty opracowanej analizy strategicznej pozwalają stawiać postulaty zmian obecnego stanu.

Część postulatywna zawiera zidentyfikowaną wizję i misję. Wizja to najprościej mówiąc wyidealizowany lecz pożądaný obraz przyszłości, który odzwierciedla wspólne dla jej twórców wartości. W kontekście strategii rozwiązywania problemów społecznych wizja ukazuje stan jaki ego społeczność lokalna pożądałaby, aby ziszczył się w przyszłości dzięki realizacji przyjętych założeń. Na tej podstawie możliwe jest stworzenie misji, czyli zapisu zbioru wartości jakie przyświecają społeczności w spełnieniu wizji. Im lepiej jest skonstruowana misja, tym bardziej prawdopodobne staje się powszechne włączenie społeczności do aktywnego działania społeczności lokalnej. Obraz przyszłości komponowany jest z celów jakie gmina musi spełnić. Stawiane cele wyznaczają pożądaný stan w obszarach kluczowych dla urzeczywistnienia się wizji.

Część wykonawcza wskazuje na zadania jakie powinny zostać zrealizowane, aby ustanowione cele mogły zostać osiągnięte. Zapisy poszczególnych zadań wskazują na właściciela zidentyfikowanego procesu, jak również precyzują potencjalnych partnerów, czas realizacji, jak również źródło pochodzenia środków finansowania. Ta część opracowania jest naturalnym łącznikiem pomiędzy częścią pierwszą informującą o tym w jakim miejscu jest gmina w odniesieniu do problematyki społecznej oraz tym gdzie gmina powinna być w przyszłości. Zawarte zostały tu zapisy pokazujące w jaki sposób przejść od dziś do przyszłości oraz jak to zrobić. Ponadto zawarte zostały zapisy mówiące o monitorowaniu i ewaluacji.

Metodyka pracy

Tworzenie strategii jest procesem trudnym i złożonym. Podejmowana problematyka społeczna jest specyficznym i często niezwykle delikatnym zagadnieniem, które powinno być opracowywane z poszanowaniem zasady partycypacji społecznej, przy uwzględnieniu oczekiwań ze strony wielu grup tworzących społeczność lokalną.

Aby uwzględnić powyższe założenia podjęto decyzję, że prace nad strategią prowadzone będą w ramach Konwentu Strategicznego. Utworzenie i wykorzystanie konwentu stanowi przykład partnerskiego modelu budowy planów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego. Właściwe partycypacyjne podejście wskazuje na konieczność zapewnienia udziału w pracach szerokiego grona interesariuszy lokalnych. W ramach posiedzeń konwentu odbyły się cztery posiedzenia zaplanowane i zrealizowane w okresie od marca 2014 r. do września 2014 r. Konwent Strategiczny liczył 30 osób, które reprezentowały interesy wielu różnych grup społecznych, w tym samorząd terytorialny, mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe itp. Pomimo formalnych zaproszeń kierowanych do przedstawicieli interesariuszy regionalnych, to uczestnictwo w pracach miało charakter otwarty i każdy zainteresowany miał możliwość aktywnego włączenia się. Wykonano

szereg działań promocyjnych i popularyzacyjnych, zachęcając do uczestnictwa w spotkaniach roboczych i konsultacyjnych organizowanych na terenie sołectw w całej gminie.

Konwent strategiczny

W ramach prac Konwentu Strategicznego odbyły się cztery spotkania podejmujące następujące zagadnienia:

Wprowadzenie i wstępne prace analityczne (I posiedzenie)

Podczas pierwszego posiedzenia konwentu omówiono sposób budowania strategii rozwoju z aktywnym zaangażowaniem interesariuszy lokalnych. Dokonano również przeglądu uwarunkowań, które mają istotny wpływ na działalność gminy w prowadzonym zakresie. Przeprowadzono inwentaryzację dotychczasowej strategii poszukując odpowiedzi na następujące pytania:

- Kto z osób obecnych na sali brał udział w budowie obecnej strategii?
- Czy obowiązująca strategia spełnia swoje zadanie?
- Jakie obszary powinna regulować strategia?

Równocześnie rozpoczęto dyskusję nad aktualnością zapisów analizy SWOT i celów zawartych w starej strategii.

Opinie i spostrzeżenia uczestników Konwentu wraz z charakterystyką sytuacji społeczno-gospodarczej przygotowanej w ramach diagnozy stanowiły idealne podwaliny do kolejnego etapu prac - analizy strategicznej, której poświęcono kolejne posiedzenie.

Pogłębienie analizy strategicznej (II posiedzenie)

Podczas drugiego posiedzenia skoncentrowano się na uporządkowaniu dotychczasowych wyników analizy SWOT w kontekście diagnozy społeczno-gospodarczej. Przeprowadzono badania uzupełniające- ankietę diagnostyczną pozwalającą na zebranie materiału jako uzupełnienie raportu, celem określenia problemów społecznych występujących na terenie gminy, a wymagających rozwiązania. Ustalono także ostateczny kształt wizji i misji jakie przyświecają realizacji strategii.

Operacjonalizacja celów (III posiedzenie)

W trakcie trzeciego spotkania konwentu uczestnicy skupili swoją uwagę na ewaluacji starej strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Turawa na lata 2009-2014 pod kątem oceny skuteczności realizacji założonych zadań. W następnym kroku przeprowadzono burzę mózgów celem zebrania pomysłów na zadania, które należy zrealizować aby osiągnąć zamierzone cele.

Hierarchizacja zadań (IV posiedzenie)

Czwarte spotkanie konwentu przeznaczone zostało na doprecyzowanie zadań. Zadania te zostały przyporządkowane do celów i wyzwań, a następnie scharakteryzowano wykonawców, termin realizacji oraz potencjalne źródło finansowania.

Lista członków Konwentu zaangażowanych w prace nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Imię i nazwisko	Stanowisko / Instytucja
Waldemar Kampa	Wójt Gminy Turawa
Adam Prochota	Przewodniczący Rady Gminy Turawa
Sławomir Kubicki	Zastępca Wójta Gminy Turawa
Maria Zubeil	Skarbnik Gminy Turawa
Stanisława Brzozowska	Sekretarz Gminy Turawa
Artur Gallus	Komendant Gminny Ochotniczej Straży Pożarnej
Joachim Klotka	Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Spraw Socjalnych, Współpracy Zagranicznej Rady Gminy Turawa
Andrzej Skrzypczyk	Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Turawa
Ernest Grzesik	Przewodniczący Komisji Rolnej, Ochrony Środowiska i ds. Ładu i Porządku Rady Gminy Turawa
Maria Syboń	Radny Gminy Turawa, Zastępca Przewodniczącego Rady Gminy Turawa, przedsiębiorca
Rita Gabryś	Sołtys Wsi Bierdzany, Radna Gminy Turawa
Róża Wieczorek	Sołtys Wsi Węgry, Radna Gminy Turawa
Jerzy Musielak	Dyrektor Gminnego Zespołu Ekonomiczno-Administracyjnego Szkół
Barbara Bosy	p.o. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
Bartłomiej Kita	Kierownik Referatu Turystyki i Promocji Gminy, koordynator opracowania Strategii Rozwoju Gminy
Piotr Dziedzic	Kierownik, Rolnictwa i Ochrony Środowiska
Bogusława Jędrychowicz	Kierownik Referatu Budownictwa
Adam Bochenek	Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Joanna Kurek	Zastępcą p.o. Kierownika GOPS w Turawie
Mirosław Marciniak	Przedstawiciel Komisariatu Policji w Ozimku
Krzysztof Musiał	Przedstawiciel Komisariatu Policji w Ozimku
Anna Kulesza	Pedagog szkolny Publicznego Gimnazjum w Turawie
Eryka Matysek	Dyrektor Publicznego Gimnazjum w Turawie
Henryk Zapiór	Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Zawadzie
Brygida Kansy	Redaktor Naczelny Kwartalnika Gminy Turawa – „FALA”
Iwona Bereziuk	Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Karina Grochol	Przedstawiciel Caritas – Stacja Opieki w Kotorzu Małym

Imię i nazwisko	Stanowisko / Instytucja
Brygida Mach	Dyrektor Publicznego Przedszkola w Turawie
Ewelina Tomechna	Prowadząca zajęcia w świetlicach środowiskowych
Wioletta Dorn	Przewodniczący Młodzieżowej Rady Gminy Turawa

Dodatkowo w trakcie redakcji dokumentu scharakteryzowano również procedury realizacji, monitorowania i ewaluacji strategii rozwoju gminy. W ten sposób powstał projekt dokumentu strategii, który poddany został konsultacjom społecznym prowadzonym zarówno poprzez publikację dokumentu na stronie internetowej gminy jak i możliwość zgłaszania osobiście propozycji i uwag do zapisów podczas spotkań.

Wybrane metody i narzędzia

Punktem wyjścia w każdej strategii jest przeprowadzenie diagnozy, czyli znalezienie odpowiedzi na pytanie o obecną sytuację społeczno- gospodarczą badanej jednostki. Informacje zawarte w diagnozie mają najczęściej charakter statystyczny. Dla weryfikacji prawdziwości przyjętych założeń przyjmuje się przeprowadzenie dodatkowych badań. Przeprowadzenie badania ankietowego najczęściej pozwala na uwypuklenie najbardziej newralgicznych elementów. Pozwala to często na odpowiednie przygotowanie analizy strategicznej SWOT.

Nazwa jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia). Aby nie było wątpliwości z jednoznaczną klasyfikacją wyselekcjonowanych elementów przyjęto zasadę, że może mieć one wymiar pozytywny lub negatywny oraz gmina może (lub nie) wpływ na nie. Z premedytacją przyjęto, że czynnika czasu w tym procesie nie uwzględnia się. Dlatego szansa lub zagrożenie to element, na który gmina nie ma wpływu, lecz już wiadomo, że istnieją istotne przesłanki (dokumenty, tendencje itp.) bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania.

	Pozytywne	Negatywne
Wewnętrzne (cechy badanego obiektu)	Mocne strony (S)	Słabe strony (W)
Zewnętrzne (cechy otoczenia)	Szanse (O)	Zagrożenia (T)

Zebrano w ten sposób informacje dotyczące gminy i uporządkowano je w czterech kategoriach czynników strategicznych:

- mocne strony (S): wszystko to co stanowi atut gminy, jej przewagę lub zaletę,
- słabe strony (W): wszystko to co stanowi słabość w spostrzeganiu gminy, barierę której nie udało się pokonać, wadę w działaniu gminy,
- szanse (O): wszystko to co stwarza dla gminy szansę korzystnej zmiany,
- zagrożenia (T): wszystko to co stwarza dla gminy niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Dla zapewnienia spójności zapisów w strategii przeprowadzono korelację wyników analizy SWOT z zapisami diagnozy. Ważnym zagadnieniem było rozważenie, czy podczas identyfikacji czynników brać pod uwagę przymiotniki i zdecydowano, że dla czytelności przekazu ważne jest

pozostawienie ich. Równie ważne jak zebranie informacji było pogrupowanie i uszeregowanie elementów zgodnie z hierarchią od najważniejszego do najmniej ważnego w danej kategorii.

Wyniki analizy strategicznej pozwalają, jak już wspomniano, odpowiedzieć na pytanie gdzie jesteśmy. Kolejnym krokiem jest ustalenie miejsca gdzie chcemy być w przyszłości. Pozwala na to określenie wizji, czyli najbardziej pożądanego obrazu przyszłości. Przyjęto, że pomimo charakteru fantazyjnego, to na jej kształt składa się wiązka celów strategicznych w przyjętych obszarach. Innymi słowy, osiągnięcie celów strategicznych jest niezbędne do spełnienia się wizji rozwoju. Na postawie zidentyfikowanej wizji możliwe stało się poszukiwanie misji rozwoju, czyli zespołu wartości jednoczących społeczność lokalną wokół wspólnego wyobrażenia kierunku działania. Misja przedstawia rolę, która jest dedykowana zarówno całej społeczności jak, również każdemu pojedynczemu jej uczestnikowi, na każdym etapie realizacji strategii. Jak już wspomniano, oprócz wyzwań i misji ustanowiono cele adresowane do poszczególnych obszarów problemowych strategii.

Aby przejść od dziś do przyszłości niezbędne jest udzielenie odpowiedzi na pytanie jak to zrobić. Elementem w tym zakresie są zadania jakie muszą zostać zrealizowane, aby pożądaný stan w przyszłości mógł zostać osiągnięty (cel). Tym samym konieczne jest wskazanie nie tylko co musi i powinno zostać wykonane, ale kto, kiedy i za co będzie w stanie dane przedsięwzięcie zrealizować.

Diagnoza

Ze względu na objętość niezbędnych do cytowania treści zawartych w „Raporcie o Sytuacji Społeczno- Gospodarczej Gminy Turawa” podjęto decyzję o niepowielaniu zawartych tam informacji. Niemniej w związku z faktem, że większość pochodzących danych ma charakter statystyczny, przeprowadzono badania uzupełniające prowadzone wśród przedstawicieli interesariuszy lokalnych biorących udział w Konwencji Strategicznej. Wyniki badań ankietowych pozwalają doprecyzować wiele istotnych kwestii.

Na pytanie o ocenę jakości życia w Gminie Turawa uzyskano następujące odpowiedzi:

Pytanie	Ocena	uwagi
lokalny rynek pracy	przeciętne i złe	słabe
opieka społeczna	przeciętne i dobre	-
opieka zdrowotna	przeciętne i złe	słabe
bezpieczeństwo mieszkańców	dobre i przeciętne	-
edukacja przedszkolna	bardzo dobre i dobre	mocne
szkolnictwo podstawowe	bardzo dobre i dobre	mocne
szkolnictwo gimnazjalne	bardzo dobre i dobre	mocne
dostępność do kultury i rozrywki	przeciętne i złe	słabe
dostępność do sportu i rekreacji	przeciętne i dobre	-
stan dróg	przeciętne i złe	słabe
stan środowiska naturalnego	dobre i przeciętne	-
dostęp do internetu	dobre i przeciętne	-

Większość respondentów zauważyła konieczność zwrócenia uwagi na zagadnienia podejmowane w przedmiotowej strategii, gdyż w tym zakresie identyfikują pewne niedociągnięcia. Potwierdzeniem tego jest odpowiedź o identyfikację największych problemów Gminy Turawa.

Do najważniejszych problemów Gminy Turawa respondenci zaliczyli:

cecha	ocena
Brak miejsc pracy	ważne
Zły stan dróg	ważne
Słaby dostęp do opieki zdrowotnej	najważniejsze
Słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno - wypoczynkowa	ważne

cecha	ocena
Niewystarczająca ilość mieszkań	najważniejsze

Uczestnicy uznali, że najważniejsze problemy stanowią słaby dostęp do opieki medycznej oraz brak wystarczającej liczby mieszkań. Zwrócili również uwagę na relatywnie dotkliwy brak miejsc pracy. Niemniej na pytanie o kolejność realizowanych działań jako pierwszą wskazano naprawę infrastruktury drogowej.

Na pytanie jakie problemy społeczne należy rozwiązać w pierwszej kolejności badani odpowiedzieli:

cecha	ocena
Bezrobocie	ważne
Alkoholizm	ważne
Mała aktywność środowisk lokalnych	ważne
Emigracja młodych i dobrze wykształconych osób	najważniejsze

Dla mieszkańców najbardziej dotkliwym zjawiskiem społecznym jest migracja, na co wpływ ma szereg uwarunkowań makroekonomicznych, na które gmina nie za bardzo ma wpływ. Niemniej konsekwencje takiego zjawiska istotnie wpływają na szereg problemów, z którymi gmina musi sobie radzić.

Analizując wyniki pytań odnośnie uzależnień można zauważyć, że ta akurat grupa problemowa nie jest w sposób szczególny widoczna w problematyce społecznej gminy, niemniej na pytania dotyczące powodów uzależnień respondenci wskazali:

cecha	ocena
Bezrobocie	ważne
Ubóstwo	ważne
Rozpad rodziny	najważniejsze
Samotność	najważniejsze
Stres	ważne

Kolejnym istotnym zagadnieniem z zakresu problematyki społecznej jest kwestia starzejącego się społeczeństwa i sposobu postrzegania problemów, które dotyczą osób starszych:

cecha	ocena
Ubóstwo i bieda	ważne
Choroby	najważniejsze
Brak opieki ze strony rodziny	najważniejsze
Samotność	ważne

Najczęstszym wskazaniem w tym zakresie jest zarówno problem chorób jak również braku opieki ze strony rodziny. W jednym jak i drugim przypadku wskazane elementy przekładają się na działania wspierane ze strony gminy. Na pytania o ofertę adresowaną do osób starszych większość respondentów wskazała, że niestety nie jest ona odpowiednia.

W odniesieniu do opinii badanych na temat przyczyn występowania negatywnych zjawisk u dzieci i młodzieży wskazano:

cecha	ocena
Zaniedbania wychowawcze	najważniejsze
Przemoc w rodzinie	ważne
Demoralizacja	ważne
Inne (jakie?)	rodzice nie mają czasu dla dzieci, są zajęci zarabianiem pieniędzy

Wskazane cechy skłaniają do wyciągnięcia wniosków odnośnie przyczyny pojawienia się powyżej zarysowanych zjawisk. Wskazywanie na problem migracji i ewentualnych konsekwencji związanych z zerwaniem więzi rodzinnych rodzi identyfikowane problemy. Brakuje w tym momencie obiektywnych narzędzi do jednoznacznego określenia związku przyczynowo- skutkowego pomiędzy wskazanymi zjawiskami, niemniej liczba sygnałów o skali zjawiska zaczyna budzić uzasadnione obawy.

W obszarze bezpieczeństwa większość mieszkańców czuje się na terenie gminy bezpiecznie, niemniej zauważa pewne zjawiska, które w ocenie respondentów kryją się za negatywnymi zjawiskami:

cecha	ocena
Zaniedbania wychowawcze	najważniejsze
Przemoc w rodzinie	ważne

Wyniki po raz kolejny wskazują, że problemy osłabienia relacji lub jej zerwanie w rodzinie jest czynnikiem powodującym problemy o charakterze społecznym.

W odniesieniu do zagadnień ochrony zdrowia, respondenci wskazali na problem w dostępie do placówek leczenia typu szpital, poradnie specjalistyczne, dostęp do opieki lekarskiej przez 24h/dobę. Wskazano potrzebę ułatwienia dostępu do lekarzy specjalistów typu ginekolog, kardiolog, okulista, stomatolog.

Osoby niepełnosprawne w gminie Turawa zdaniem badanych napotykają:

cecha	ocena
bariery architektoniczne	najważniejsze
utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych	ważne
utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	ważne
utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu	ważne

cecha	ocena
izolacja	najważniejsze

Oznacza to, że osoby niepełnosprawne oprócz barier architektonicznych mogą być izolowane społecznie, co najprawdopodobniej wynika z braku działań integracyjnych oferowanych przez gminę.

Wszystkie wskazane elementy należy traktować jako ważne sygnały uzupełniające obraz odczytywany z danych statystycznych. Badani mieszkający w gminie na co dzień doświadczają zjawisk, które często umykają powszechnym danym publicznym. W dalszej części opracowania należy uwzględnić wszelkie sygnały odebrane w trakcie badań, bo pozwolą lepiej zaspokoić najbardziej widoczne potrzeby społeczne.

Analiza strategiczna

Analiza strategiczna przeprowadzona została zgodnie z przyjętym podziałem na obszary: edukacji publicznej, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, polityka prorodzinna, jakość zamieszkiwania. Zgodnie z przyjętą metodologią silne, słabe strony oznaczają elementy na które gmina ma wpływ, a szanse i zagrożenia to elementy, na które nie ma ona wpływu.

Edukacja publiczna

mocne strony	słabe strony
wysoka świadomość rodziców dotycząca wspomaganie rozwoju dziecka,	niski standard infrastruktury sal gimnastycznych i boisk sportowych,
możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczyciel-rodzic,	niskie zainteresowanie dzieci i młodzieży ofertą obiektów sportowych (nie garną się do aktywnego spędzania wolnego czasu),
zatrudnienie pedagoga szkolnego,	słaba współpraca pomiędzy organizacjami pozarządowymi, brak komunikacji pomiędzy nimi,
dobra baza infrastrukturalna szkół i przedszkoli,	brak odpowiedniej komunikacji autobusowej z miejscowością Turawa, co powoduje, że dzieci chcące korzystać z dodatkowych zajęć pozaszkolnych muszą dłużej zostawać w szkole,
wzorowa organizacja dowozu dzieci do szkół,	
prężnie działające organizacje pozarządowe/stowarzyszenia,	
aktywność w konkursach,	
poziom kształcenia powyżej średniej w regionie,	
wysoki poziom kwalifikacji kadry pedagogicznej,	
dostęp do edukacji przedszkolnej,	
innowacje regionalne w programach edukacyjnych,	
szanse	zagrożenia
stworzenie programu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka,	zmiany systemowe ustawodawców – brak stabilności prawa,
perspektywy rozwoju przez naukę,	przenoszenie młodzieży w nowe środowisko szkolne (w przypadku szkół średnich),
popularyzacja aktywności kół zainteresowań,	małe zainteresowanie się grupą seniorów i ich potrzebami edukacyjnymi,
nowe formy edukacji,	przeładowana oferta zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży – możliwość zniechęcenia dzieci do korzystania z jakichkolwiek zajęć dodatkowych,

szanse	zagrożenia
edukacja nauczycieli w ramach środków pomocowych,	brak oferty zajęć dodatkowych dla matek pozostających na urloпах macierzyńskich/ wychowawczych – środki finansowe przekazywane są jedynie na zajęcia dla dzieci i młodzieży,
wymuszanie przez Unię Europejską podniesienia jakości usług edukacyjnych,	brak dedykowanego systemu zachęt prorozwojowych w kontekście korzystania z różnych form rozwoju osobistego (w tym dla osób starszych),
uruchomienie świetlicy socjoterapeutycznej,	
Specjalna Strefa Demograficzna w województwie opolskim,	
Fundusze europejskie i programy operacyjne ukierunkowane na wzrost znaczenia edukacji i zapewnienie różnorodnej, dopasowanej do potrzeb różnych grup społecznych oferty,	
projekty edukacyjne dedykowane różnym grupom społecznym,	

Ochrona zdrowia

mocne strony	słabe strony
Caritas prowadząca usługi rehabilitacyjne,	dostępność do ośrodków zdrowia,
działania profilaktyczne podejmowane w gimnazjum,	brak pielęgniarek szkolnych,
dobra woda,	ograniczony dostęp do specjalistów na terenie gminy,
wyszkoleni w obszarze świadczenia usług medycznych strażacy,	bariery architektoniczne,
	zamknięta filia ośrodka zdrowia w Kadłubie,
	niewystarczający zakres usług rehabilitacyjnych świadczonych w gminie – długie kolejki w oczekiwaniu na zabiegi,
	niski standard ośrodka Caritas – zły stan budynku, sprzętu,
	brak świadomości Urzędu Gminy na temat akcji bezpłatnych badań profilaktycznych,
	brak kompletnej ewidencji osób niepełnosprawnych,
	brak współpracy pomiędzy OPS, ZUS oraz Powiatowym Centrum ds. Orzekania o Niepełnosprawności przypadkowe „ujawnianie się” osób niepełnosprawnych,
	brak świadomości osób niepełnosprawnych o możliwościach wsparcia,

mocne strony	słabe strony
	„samotność wśród tłumu” – sytuacja samotnych osób starszych, pomimo, iż GOPS co roku aktualizuje ich ewidencję w sołectwach,
	brak szkoleń z zakresu ochrony zdrowia i życia,
	niska świadomość mieszkańców nt. ratowania zdrowia i życia,
szanse	zagrożenia
wymuszanie przez Unię Europejską podniesienia jakości usług medycznych,	niestabilne prawo dotyczące ochrony zdrowia,
dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej,	braki kadrowe w służbie zdrowia,
	niewydolny system opieki zdrowotnej,
	wysokie ceny leków,
	późna diagnostyka spowodowana długimi kolejkami do lekarzy,
	trend „ekologicznego” odżywiania/korzystania z usług uzdrowicieli,
	niewystarczające monitorowanie noworodków/ niewystarczająca ochrona życia i zdrowia noworodków,

Pomoc społeczna, polityka prorodzinna, jakość zamieszkiwania

mocne strony	słabe strony
dobra znajomość środowiska (mała gmina),	ograniczone środki finansowe,
przygotowany personel – psycholog,	za mało wizyt odpowiednich służb w środowisku,
współpraca z organizacjami pozarządowymi/ stowarzyszeniami,	brak chęci podopiecznych do zmiany swojej trudnej sytuacji rodzinnej,
funkcjonowanie świetlic środowiskowych w każdej miejscowości w gminie,	brak animatorów osób starszych,
wykwalfikowany personel – psycholog dostępny w szkole,	„wyuczona” bezradność życiowa (odziedziczona po rodzicach, dziadkach),
sprawna komunikacja pomiędzy instytucjami funkcjonującymi w obrębie pomocy społecznej (Caritas – OPS – sołectwa),	brak mieszkań socjalnych,
	zamkniętość społeczna, zwłaszcza na osoby starsze,
	brak uregulowań gminnych dotyczących wsparcia dla rodzin, w których urodziło się pierwsze i kolejne dziecko (tzw. „gminne becikowe”),

mocne strony	słabe strony
	niewystarczająca polityka prorodzinna na szczeblu gminnym,
szanse	zagrożenia
nowe inwestycje w gminie – powstawanie nowych miejsc pracy,	
pomoc finansowa przekazywana na tzw. samozatrudnienie czy tworzenie stanowisk pracy (dotacje z EFS czy PUP),	powiększenie się dysfunkcji rodzinnych,
tworzenie programów edukacyjnych dla małoletnich matek, seniorów, matek na urloпах macierzyńskich,	zubożenie społeczeństwa,
aktywizacja różnych grup społecznych – seniorzy, niepełnosprawni,	pogłębianie się chorób - alkoholizm, uzależnienia od narkotyków,
tworzenie miejsc pracy, głównie poprzez samozatrudnienie,	narastająca agresja wśród nieletnich – złodziejstwo, grupy przestępcze,
monitorowanie środowiska w celu wprowadzania działań profilaktycznych zamiast konieczności reagowania na zaistniałe problemy,	brak współpracy z placówkami oświatowymi,
uregulowania prawa miejscowego,	przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich używek,
	ograniczenie funkcjonowania ośrodka pomocy społecznej - przepisy ustawy (kryterium dochodowe),
	przerost dokumentacji i pracy administracyjnej, a za mało czasu na pracę socjalną,
	brak stabilnej polityki prorodzinnej,

Wizja i misja

Wizja

W gminie Turawa funkcjonuje sprawny system pomocy społecznej umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia

Prezentowana wizja uwypukla znaczenie systemu, czyli zespołu powiązanych funkcji na rzecz realizacji pomocy społecznej. Pomoc społeczna jest nastawiona w tym zakresie na przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, dla tych co nie do końca sobie radzą rozwiązaniem powstałej sytuacji za sprawą dostępnych środków, możliwości uprawnień. Jak wynika z prowadzonych działań poznawczych w gminie, szereg problemów identyfikowanych jako społeczne przekracza możliwości realizacyjne poszczególnych osób. Proponowana wizja opisuje stan docelowy, przez co większość negatywnych zjawisk jest bądź minimalizowana bądź likwidowana. Wspomniane słowo „system” jest tu elementem kluczowym, gdzie zależności formalne i nieformalne przekładają się na wymierny i korzystny efekt.

Naturalną konsekwencją jest ustalenie wartości spajającej działania ludzi w dążeniu do wizji, czyli misji.

Misja

Wspólne działanie osób, instytucji i organizacji w celu podniesienia jakości życia społeczności lokalnej gminy Turawa i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Akcentowany w wizji system znajduje tu swoje rozwinięcie podkreślając rolę społeczności lokalnej na rzecz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom. Wszystkim działającym na rzecz rozwiązywania problemów społecznych przyświecać powinna idea podnoszenia jakości życia. Ten element wskazuje, że społeczność mieszkająca

na danym terenie osiąga pożądany stan jakości życia nie tylko podnosząc indywidualnie jego poziom, ale także działając na rzecz tych, którzy nie do końca są sobie w stanie poradzić z codziennym życiem. Misja ukazuje w tym zakresie konieczność szerokiego myślenia na temat przyszłości życia, mieszkania we wspólnocie. Akcent dodatkowo kładziony jest tu na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, który przybiera na znaczeniu wraz z rozwojem cywilizacyjnym.

Cele

Na realizowany obraz przyszłości składają się trzy cele przypisane do trzech obszarów problemowych. W obszarze edukacji celem jest:

Włączenie do 2022 r. 50% społeczeństwa lokalnego na rzecz szeroko rozumianego rozwoju edukacji w gminie

Cel ten wychodzi na przeciw oczekiwaniom społecznym związanym z koniecznością uczenia się przez całe życie. Podczas spotkań, rozmów i prowadzonych analiz istotnym aspektem było uczenie się, ale nie tylko rozumiane jako formalne kształcenie. Pod wskazanym powyżej celem kryją się odniesienia do realizacji szeregu działań związanych z włączeniem społecznym mieszkańców gminy do aktywnego działania i wspólnego rozwijania się. Cel swoim zasięgiem odnosi się do wielu zjawisk identyfikowanych jako problemy innych obszarów. Należy podkreślić, że cel ten nie zostanie osiągnięty w sytuacji, kiedy podmioty będą działać samodzielnie. Pojawia się tu m.in. aspekt roli i znaczenia systemu jaki został zaprezentowany w Wizji gminy.

Dla obszaru ochrona zdrowia ustalono następujący cel:

Stworzenie do 2022 r. warunków związanych z dostępem do podstawowej opieki medycznej dla wszystkich mieszkańców gminy

Cel w obszarze ochrony zdrowia podkreśla umożliwienie dostępu do podstawowej opieki medycznej wszystkich mieszkańców. Jak wskazywały badania źródeł zastanych, a także wyniki badań ankietowych, mieszkańcy zauważają pewne braki w tym zakresie. Nierealnym elementem jest zapewnienie dostępu do pełnej specjalistycznej pomocy lekarskiej typu kardiolog, niemniej bliskość miasta wojewódzkiego umożliwi w miarę bezproblemowe korzystanie z usług medycznych. Ze względu na nierównomierność rozłożenia ośrodków opieki medycznej należy podjąć starania umożliwiające stosowny dostęp do podstawowej pomocy medycznej.

W zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej i jakości zamieszkiwania ustalono następujący cel:

Zwiększenie o 10% zadowolenia wśród mieszkańców z warunków jakie stwarza gmina

Działania gminy powinny być w sposób permanentny ukierunkowane na zwiększanie zadowolenia wśród swoich mieszkańców. Pewnych zjawisk natury makroekonomicznej typu migracje gmina nie jest w stanie powstrzymać, niemniej dzięki dostępnym narzędziom może starać się wpływać na zwiększenie satysfakcji jej zamieszkiwania. Wskazanie informujące o wzroście zadowolenia wśród mieszkańców gminy nakłada na nią konieczność w pierwszej kolejności identyfikacji stanu wyjściowego jaki jest obecnie.

Zadania

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Utworzenie domu opieki (dzienny) dla starszych w każdym sołectwie	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Caritas, podmioty prywatne	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne, partnerstwo publiczno-prywatne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Utworzenie punktów rehabilitacyjnych dla osób starszych i chorych	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy (opieka społeczna)	
Partnerzy		
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Wybudowanie obiektu sportowego (ORLIK) dla młodzieży z całej gminy	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Organizacje sportowe w gminie, gimnazjum	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Wytyczenie ścieżek zdrowia wśród pięknych zielonych miejsc (ławki, punkty ćwiczeń z urządzeniami siłowni na zewnątrz)	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Organizacje sportowe w gminie,	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Budowa wielowymiarowej sali gimnastycznej w Turawie	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	UMWO	
Źródło finansowania	Fundusze gminy, program rozwoju bazy sportowej (dotacja Ministerstwa Sportu)	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Uruchomienie ośrodka zdrowia w Kadłubie Turawskim	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Podmioty prywatne	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne, środki podmiotów prywatnych	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Zatrudnienie pielęgniarek szkolnych	
Odpowiedzialny	(NFOZ)	
Partnerzy	Urząd Gminy	
Źródło finansowania	Fundusze gminy, środki funduszu zdrowotnego	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Uruchomienie mieszkań socjalnych/ Adaptacja budynku lub zakup kontenerów na mieszkania socjalne	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Przedsiębiorcy	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne, partnerstwo publiczno-prywatne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Budowa lub przystosowanie obiektu dla Caritasu/ Baza Stacji Caritas	

Odpowiedzialny	Caritas
Partnerzy	Urząd Gminy
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne, środki NFOZ

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Utworzenie pomieszczeń przeznaczonych na gabinety lekarskie dla miejscowości Bierdzany, Ligota, Zakrzów	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy		
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Wypracowanie określonych zasad polityki prorodzinnej na szczeblu gminy	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy		
Źródło finansowania	Fundusze gminy	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Budowa lub adaptacja budynku z przeznaczeniem na Centrum Kultury (animacje osób starszych, program dla rodzin)	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Organizacje pozarządowe	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Aktywne uczestnictwo w programach profilaktycznych tzw. „białe dni”	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	NFOZ, poradnie specjalistyczne	

Źródło finansowania	Fundusze gminy, środki NFOZ
---------------------	------------------------------------

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Podjęmowanie działań profilaktycznych w celu ograniczenia chorób XXI wieku (otyłość, alkoholizm, uzależnienia od używek)	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Organizacje pozarządowe	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Przygotowanie różnorodnej oferty świetlic wiejskich (dla różnych grup mieszkańców)	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy, rady sołeckie	
Partnerzy	Organizacje pozarządowe (LZS, OSP), TSKN	
Źródło finansowania	Fundusze gminy, środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Rozszerzenie zakresu usług przedszkolnych dla dzieci w wieku 2 lat	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	MEN	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Promowanie zdrowego stylu życia oraz podnoszenie świadomości mieszkańców nt. ratowania życia	
Odpowiedzialny	Organizacje pozarządowe	
Partnerzy	Urząd Gminy, TSKN	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Uruchomienie centrum wspierania potrzeb (dyżury specjalistów w ramach świetlicy środowiskowej)	
Odpowiedzialny	Urząd Gminy	
Partnerzy	Organizacje pozarządowe	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Nr zadania	Charakterystyka zadania	Okres realizacji
	Organizacja festynów, spotkań, które integrują mieszkańców (młodzi dla seniorów, seniorzy dla młodych)	
Odpowiedzialny	Organizacje pozarządowe	
Partnerzy	Urząd Gminy, DPS, Uniwersytet III wieku	
Źródło finansowania	Fundusze gminy i środki unijne	

Wdrażanie strategii

Realizacja strategii rozpoczyna się z chwilą przyjęcia przez Radę Gminy Turawa stosownej uchwały, a wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy. W ten sposób tworzone są prawne ramy wdrażania strategii. Niniejszy dokument został przyjęty uchwałą Rady Gminy Turawa nr z dnia i czas jego obowiązywania wskazano na lata 2014-2024.

Ze względu na fakt, iż gmina funkcjonuje w zmiennym otoczeniu, prowadzone będą bieżące działania monitorujące w celu przeglądu uwarunkowań, ograniczeń i identyfikacji potencjalnego ryzyka. Dodatkowo dokonywane będą cykliczne oceny i analizy uzyskanych efektów (ewaluacja), tak aby możliwe było określenie stopnia osiągnięcia założonych celów na koniec każdego przyjętego okresu sprawozdawczo-rozliczeniowego (roku budżetowego). Strategia nie jest dokumentem zamkniętym, przewidziane są możliwości ciągłego aktualizowania i dostosowywania treści do występujących okoliczności. Każdy proces aktualizacji dokumentu, czyli wprowadzania zmian, uzupełnień i pomysłów uzasadnionych potrzebami społeczności lokalnej wymagać będzie stosownych konsultacji społecznych.

O sukcesie w realizacji strategii będziemy mogli mówić, gdy uda się spełnić obraz prezentowany w wizji, a społeczeństwo lokalne będzie w stanie działać zgodnie z przyjętą misją. Możliwe będzie to tylko wtedy, kiedy mieszkańcy oraz organizacje znajdujące się na jej terenie gminy stworzą jeden spójny system. Aby udało się to powszechne włączenie społeczne niezbędne są stosowne działania informacyjno-promocyjne. W celu upowszechniania zapisów Strategii zostaną podjęte m.in. następujące działania: opracowanie krótkiego materiału (streszczenia) przedstawiającego najważniejsze treści dokumentu, który będzie przekazywany przez samorząd podczas organizowanych na terenie gminy spotkań, zamieszczenie na stronie internetowej gminy (oraz w Biuletynie Informacji Publicznej) pełnej wersji dokumentu do pobrania, przekazanie lokalnym interesariuszom, w szczególności organizacjom pozarządowym, instytucjom otoczenia biznesu oraz lokalnym liderom społecznym, materiału informacyjnego oraz pełnej treści dokumentu z zaproszeniem do włączenia się w etap wdrażania zapisów, a tym samym realizacji strategii.

Niewątpliwie istotną rolę w finansowaniu zadań wskazanych w strategii odegrają w najbliższych latach fundusze europejskie okresu programowania 2014-2020, tym samym samorząd gminy dołoży wszelkich starań, aby lokalni interesariusze byli świadomi funkcjonujących mechanizmów i starali się skutecznie pozyskiwać te środki dzięki prawidłowo przygotowanym wnioskom o dofinansowanie.

Kreowanie działań przez różne podmioty i realizacja komplementarnych przedsięwzięć (m.in. zadania wskazane w postulatywnej części dokumentu), wpisujących się w poszczególne wyzwania, pozwolą osiągnąć założone cele i przyczynią się do ziszczenia przyjętej wizji rozwoju.

Działania związane z zarządzaniem, monitorowaniem, ewaluacją i ewentualną aktualizacją dokumentu zostają powierzone pracownikowi urzędu gminy.